

τὰ σπλάγγνα καὶ ἐπιφέρει οὕτω τὸν θάνατον αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἄλλα ἔντομα βλαπτικὰ καὶ ὀχληρὰ καταστρέφονται διὰ τῶν μυκήτων, ἔπεται ὅτι οὗτοι μεγάλας ὑπηρεσίας παρέχουσι τῷ ἀνθρώπῳ, ἀπαλλάσσοντες τούτον τοιούτων παρσιτών. Δὲν δυνάμεθα ὅμως τὸ αὐτὸ νὰ εἰπωμεν καὶ διὰ τὸν μύκητα, ὅστις προκαλεῖ τὴν ἀσθένειαν τῶν μεταξοσκωλήκων, τῶν μελισσῶν, τῶν βδελλῶν, διότι ταῦτα εἶνε ζῶα χρησιμώτατα τῷ ἀνθρώπῳ.

Ἐπάρχουσι δὲ καὶ μύκητες, οἵτινες, ὡς προεῖρηται, ζῶσιν ἐκ τῶν χυμῶν τελειότερων ζῶων ἢ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων. Πολλοὶ τοιοῦτοι μύκητες μεταδίδονται καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐξ ἄλλων ζῶων καὶ ἐπιφέρουσι δεινὰς ἀσθενείας.

Τὸ νόσημα **τριχοφάγος** (Erbgrind) ἀναπτύσσεται ἐν τοῖς ποντικαῖς δια τινος μύκητος, μεταδίδεται ἀκολούθως εἰς τὴν γαλῆν καὶ ἀπὸ ταύτης μετὰ ταῦτα εἰς τὸν ἄνθρωπον (*). Τὸ νόσημα **ἄφθα**, ὅπερ συνήθως ἀναπτύσσεται ἐπὶ τῆς βλενομεμβράνης ἐπιμαστιδίων βρεφῶν, ὑπὸ μύκητος προκαλεῖται, ἐπίσης καὶ ἡ **τερηδὼν** ἢ ἡ σήψις τῶν ὀδόντων. Τὰ ἐντὸς τῶν οἰκιῶν ἡμῶν ζῶντα ὀδονκὰ πτηνὰ ἀποθνήσκουσιν ἐκ τινος νοσήματος τῶν πνευμόνων των, ὅπερ ἐπίσης προκαλεῖ τοιοῦτός τις μύκης· ἀν τὰ σπέρια τούτου εἰσέλθωσιν εἰς τὸ ἀκουστικὸν τοῦ ἀνθρώπου ὄργανον, προκαλοῦσι φλογώσεις ἐν αὐτῷ λίαν ὀδυνηρὰς καὶ ἐπικινδύνους.

Ἐπικινδυνωδέστατοι ὅμως διὰ τὸν ἄνθρωπον μύκητες εἶνε ἐκεῖνοι, οἵτινες προκαλοῦσιν ἐπιδημικὰ νοσήματα καὶ διάφορα ἄλλα ἀνίατα, ὡς τὴν **διφθερίτιν**, τὴν **εὐφλογίαν**, τὸν **ἀνθρακα**, τὸν **τύφον**, τὸν **καρκίνου**, τὴν **φθίσιν**, τὴν **πανώλην** τὴν **χολέραν** κτλ.

Κατὰ τοὺς νεωτάτους χρόνους ἡ ἐπιστήμη κατώρθωσε νὰ ἀνεύρῃ, ὅτι πάντα ταῦτα τὰ βροτολογικὰ νοσήματα αἰτίαν ἔχουσι τὴν ἐν τῷ ὄργανισμῷ ἡμῶν ἀνάπτυξιν τοιούτων μικροσκοπικῶν μυκήτων, μεγάλοι δὲ ἄνδρες, ἀληθεῖς **εὐεργέται τῆς ἀνθρωπότητος**, ἀσχολοῦνται ὅπως ἀνεύρωσιν τὰ μέσα, δι' ὧν νὰ καταστρέφωσιν τὰ φθοροποιὰ ταῦτα μικροσκοπικὰ ὄντα.

Ὅθεν ἐκ πάντων τούτων καταδεικνύεται, ὅτι ἡ ἐν τῇ φύσει οἰκονομία τῶν μυκήτων ἐν γένει εἶνε μεγίστης σημασίας, διότι, ὡς εἶδομεν, πλεῖσται καὶ ποικιλίαι ἀλλοιώσεις τοῦ ἀνοργάνου κόσμου ὠφέλιμοι ἢ βλαπτικαὶ τῷ ἀνθρώπῳ αἰτίαν ἔχουσι τὰ μικροσκοπικὰ καὶ ἀτελέστατα ταῦτα φυτάρια.

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΠΑΡ' ΟΜΗΡΩ;

(Βιβλιοκρισία)

Τοιοῦτος ὁ τίτλος πραγματικῆς μακρᾶς, ἦν ἐφιλοπόνησε νεκρὸς τρέφιμος τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, ὁ κ. Κ. Ζέγγελης, γνωστὸς τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε ἐν τῷ **Προμηθεῖ** δοκιμωτάτης συνεργασίας αὐτοῦ. Δὲν δυνάμεθα ἢ νὰ ἐπικροτήσωμεν θερμῶς ἐπὶ τῇ ἐπιτυχεῖ

καὶ ἑλληνικωτάτῃ ιδέᾳ, ἣν ἔσχεν ὁ συγγραφεὺς νὰ μελετήσῃ κατὰ τοιαύτην ἔποσιν τὰ χρυσὰ ἔπη τοῦ ποιητοῦ τῆς Ἰωνίας, νὰ ἀντλήσῃ ἐξ αὐτῶν πᾶν τὸ συμβῆλλον πρὸς τὸν σκοπὸν του, νὰ μορφώσῃ ἐξ αὐτῶν ὡσεὶ ἐπὶ ψηφιδωτοῦ εἰκόνα τῶν καθόλου περὶ τῆς φύσεως γνώσεων τῶν χρόνων ἐκείνων, εἰκόνα τοσοῦτῃ μᾶλλον πολυτίμητον, καθ' ὅσον ἐν αὐτῇ ἀποτυπῶνται πάντες οἱ κλάδοι τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης τῆς Φύσεως συνδεδεμένοι μετὰ τῆς ἀπείρου πληθούς τῶν θεῶν, ὧν τὴν δρᾶσιν σχεδὸν ἐν ἐκάστῳ φυσικῷ φαινομένῳ διέβλεπον. Βεβαίως ἐπιστήμη τῆς Φύσεως, οἷαν σήμερον ἐννοοῦμεν, δὲν πρέπει νὰ ἀναζητησῶμεν παρ' Ὀμήρῳ· μόλις μετὰ τέσσαρας αἰῶνας ἦτοι περὶ τὸ 597. πρὸ Χριστοῦ ἐμφανίζονται οἱ Ἴωνες φυσιολόγοι, οἱ μεγάλοι οὗτοι πρόδρομοι τοῦ Γαλιλαίου, τοῦ Κοπερνίκου, τοῦ Νεύτωνος. Τὸ πνεῦμα ἐτι δὲν εἶχεν ἐλευθερωθῆ ἀπὸ τῆς **δαιμονίας**, καὶ πᾶν φαινόμενον τῆς Φύσεως ἐθεωρεῖτο προᾶγγέλμα τῶν θεῶν. Μὴ δυνάμενοι νὰ συλλάβῃ ὁ θνητὸς τὸν ἀργηέντα κεραυνὸν ὡς ὁ Φραγκλῆνος, ἔτρεμε τὸν Τερπικέραυνον, ὅστις ἐν ταῖς χερσίν αὐτοῦ ἐκράτει τὸ σύμβολον τῆς θείας αὐτοῦ παντοδυναμίας. Ἐν τοιούτοις χρόνοις ἀκμάσας καὶ ὁ Μελιαιγενὴς ποιητὴς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ περιέχοντος. Ὅθεν τὰ πλεῖστα τῶν φυσικῶν φαινομένων (μετεωρολογικὰ κ.τ.λ.) ἀναφέρονται εἰς τὸ θεῖον· ἕτερα δὲ χρησιμεύουσι πρὸς ἀποτύπωσιν καὶ πρὸς οἰανὴ πλαστικὴν ἐξεικόνισιν τῶν γραφομένων. Ἡ βαθεῖα, ἡ θαυμασία γνώσις τῆς φύσεως ὑπῆρξεν εἰς αὐτὸν ἡ ἀστείρευτος πηγή, ἐξ ἧς ἤντλει τὰς ἀμιμήτους αὐτοῦ παραβολὰς, δι' ὧν ἐξεικόνιζεν οὐ μόνον τὴν δρᾶσιν καὶ τὸν βίον, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ψυχικὰ συναισθήματα τῶν ἡρώων αὐτοῦ. Τοιαῦτα τοῦ Ὀμήρου τὰ ἔπη, καθ' ὅσον εἰς τὴν φύσιν ἀφορῶσιν. Ἐκ τῶν τοιούτων ψηφιδῶν τῶν ἐγκατεσπαρμένων ἀπανταχοῦ ἠδυνήθη ὁ συγγραφεὺς **τῆς παρ' Ὀμήρῳ ἐπιστήμης τῆς φύσεως** συνδέων, κατατάσσων, συστηματικοῦν καὶ ἀνοικοδομῶν νὰ διαμορφώσῃ εἰς ἓν τι ὅλον τὴν ἀμορφον ταύτην ὕλην, νὰ περιάψῃ εἰς αὐτὴν σχῆμα κανονικὸν καὶ ἔρρυθμον, ἐμμένων πάντοτε εἰς τὰ ἔπη τοῦ Ὀμήρου. Γνώστης δὲ ὧν τῶν πραγμάτων ἠδυνήθη ὁ συγγραφεὺς νὰ ἀποφύγῃ τὴν σχολαστικὴν τοῦ γράμματος ἐρμηνείαν, ἐλεύθερος δὲ ὧν τῶν προκαταλήψεων νὰ μὴ ἐμπέσῃ εἰς τὴν ἐτι γελοιωδεστέραν **ἀλληγορικὴν** ἐρμηνείαν, ὑπ' ἧς τὸ πρῖσμα οὐ μικρὰ σύγχρονα πνεύματα, οἷος ὁ πολὺς Gladstone, ἐφαντάσθησαν ὅτι διεῖδον καὶ αὐτὴν τὴν δογματικὴν **τριαδικὴν ὑπόστασιν τοῦ Θεοῦ** ἐν τοῖς ἔπει τοῦ Ὀμήρου !!!

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ δυσχερὴς ὁδὸς, ἐφ' ἧς ἐβᾶδιεν ἐν τῇ ἐπιχειρημασίᾳ τῆς **παρ' Ὀμήρῳ ἐπιστήμης τῆς φύσεως** ὁ συγγραφεὺς αὐτῆς. Οὐδὲν ἄλλο ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν, εἰμὴ θλίβοντες θερμῶς τὴν χεῖρα τοῦ νεαροῦ ἐπιστήμονος διὰ τὴν ἐπιτυχὴ τοῦ ἔργου ἐμπνευσιν καὶ τὴν καθ' ὅλου οἰκοδομίαν νὰ παραδώσωμεν αὐτῷ τὸν λόγον, δημοσιεύοντες τὸ περὶ **Μεταλλουργίας** ἀξιόλογον κεφάλαιον τῆς πραγματικῆς αὐτοῦ.

A. A. B.

(* Σημ. Tinea favosa αἰτίαν ἔχει τὸν μύκητα Achorion Schoenleinii.